

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja ziņnesis

2011. gada **NOVEMBRIS**

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM), Pils laukums 3 (Rīgas pilī, 3. stāvā);
tālrunis: 67221357. Ekspozīciju darba laiks: pirmdien – slēgts; otrdien – svētdien no 10.00 līdz 17.00. www.lnvm.lv

LNVM nodaļa „DAUDERI”, Sarkandaugavas iela 30, Rīga, LV- 1005; tālrunis: 67392229.
Ekspozīciju darba laiks: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien - svētdien no 10.00 līdz 17.00. www.lnvm.lv

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS, Āraiši, Amatas novads, LV 4140;
tālrunis: 64107080; 26567912. Darba laiks līdz 1.novembrim: pirmdien – svētdien no 09.00 līdz 19.00.
Ekspozīciju darba laiks no 1. novembra: pirmdien, otrdien – slēgts; trešdien – svētdien no 10.00 līdz 16.00.
www.lnvm.lv

kalendārs / 2011. g. novembris

Izstādes

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā;
laiks: līdz 2012. gada 15. janvārim

- izstāde „Padomju ikdienas dizains”.

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā;
laiks: 2011. gada 11. novembrī, no plkst. 9.00 līdz 20.00.

- 11. novembris ir vienīgā diena gadā, kad Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā tiek eksponēts I šķiras Lāčplēša Kara ordenis. Centrālais eksponāts Lāčplēša dienas izstādē par ordeņa vēsturi jau kopš 1988. gada ir mūsdienās Latvijā vienīgais zināmais pilnais Lāčplēša Kara ordeņa komplekts - ģenerāļa Jāņa Baloža (1881-1965) apbalvojumi, kas glabājas muzeja krājumā.

Ieeja bez maksas! Notiks pasākumi arī Rīgas pils pagalmā. Plašāka informācija sekos.

vieta: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā;
pastāvīgās izstādes

- „Sakrālā māksla”, „Nauda Latvijā gadsimtu ritumā”, „Muzeja skolas klase”.

vieta: LNVM nodaļa „DAUDERI”

laiks: līdz 2011. gada 31. decembrim

- izstāde „Valsts, zeme, tauta”.

pastāvīgās izstādes

- „Divas dienas Kārļa Ulmaņa dzīvē”, „Gaida Graudiņa kolekcija”, „Dauderu” vēsture”.

LNVM ceļojošās izstādes:

vieta: Jēkabpils Vēstures muzejs.

laiks: no 2011. gada 7. līdz 30. novembrim.

- izstāde „Latvija Brīvības cīņu laikā. 1918. – 1921.”.

vieta: Rīgas 9. vakara (maiņu) vidusskola.

laiks: no 2011. gada 14. līdz 16. novembrim.

- izstāde „Patiesība par Lielvārdes jostu?”.

Pasākumi

LATVIJAS NACIONĀLAJĀ VĒSTURES MUZEJĀ, Pils laukumā 3,

Rīgas pils 3. stāvā

- 4. novembrī - Livonikas I starptautiskā konference „Lībieši: valoda, vēsture un kultūra”. Ieeja ar ielūgumiem.
- 11. novembrī – Lāčplēša dienas pasākums Rīgas pils pagalmā no plkst.20.00 līdz 23.00. Ieeja brīva.
- 22. novembrī plkst.11.00 LNVM un Nacionālā Konstitūcijas centra (Filadelfija, ASV) sadarbības projekta pasākums. Ieeja ar ielūgumiem.

Svētdienas cikls „Tikšanās pilī”

- 13. novembrī plkst. 12.00 „Apbalvojumi Latvijas Republikā pēc neatkarības atjaunošanas”. Autore un vadītāja - Laima Grīnberga, LNVM Vēstures departamenta Faleristikas un medaļu kolekciju glabātāja.
- 27. novembrī plkst. 12.00 „Baltu un latviešu etnoģenēze”. Autors un vadītājs - Jānis Ciglis, LNVM Arheoloģijas departamenta vadītājs.

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAJĀ MUZEJPARKĀ

- 10. novembrī plkst. 19.30 Cēsu vēstures un mākslas muzeja galvenais speciālists zinātniski pētnieciskajā darbā Tālis Vigo Pumpuriņš stāstīs par Cēsu kaujām un Brīvības cīņām. Dalībnieki - Drabešu internātpamatskolas audzēkņi un skolotāji, kā arī ikviens interesents. Silta tēja. Pēc sarunas - lāpu gājiens no internātpamatskolas līdz muzejparkam.

aktualitātes / 2011. g. novembris

Bezmaksas apmeklējums

Katra mēneša pēdējā sestdienā ieeja Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā par brīvu. Bezmaksas diena oktobrī - 29. oktobris. Bezmaksas diena novembrī - 26. novembris. Arī Lāčplēša dienā 11. novembrī par muzeja apmeklējumu nav jāmaksā!!!

Aicinājums Lāčplēša dienā apmeklēt „Dauderus”

Lāčplēša dienā 11. novembrī LNVM nodaļā „Dauderi” jaunāko klašu grupām iespēja iepazīties ar muzeja izstādēm muzejpedagoģiskās programmas ietvaros. Tiek piedāvāta arī atsevišķa programma „Mana Latvija” pēc grupas izvēles vienā no izstāžu zālēm.

Mainīts Āraišu arheoloģiskā muzejparka darba laiks

No novembra Āraišu arheoloģiskais muzejparks pirmdien, otrdien slēgts. Atvērts apmeklētājiem trešdien - svētdien no 10.00-16.00.

Arheologi Grobiņas ģimnāzijā

Saistībā ar UNESCO 20. gadadienas norisēm un Grobiņas arheoloģiskā kompleksa iespējamo iekļaušanu UNESCO Pasaules kultūras mantojuma sarakstā nominācijā „Vikingu pieminekļi un vietas”, 2. novembrī, 14.00, Grobiņas ģimnāzijā notiek pasākums 5.-9.klašu skolēniem un pedagogiem nolūkā sniegt papildu zināšanas par viņu dzimtās puses vēsturi. Muzeja arheoloģe Dr. hist. Ingrīda Virse gan vispārēji iepazīstinās ar arheoloģijas nozari, gan stāstīs par atrastajām senatnes liecībām tieši Grobiņas novadā.

Pētniece runās par jau zināmiem kuršu un skandināvu pieminekļiem Grobiņā un par pēdējo gadu pētījumiem, kas veikti šajā vietā, par jaunākajiem atklājumiem saistībā ar kuršu un skandināvu iespējamām dzīvesvietām, pilskalniem un apmetnēm, kā arī par skandināvu uzbrukumu Grobiņai jeb Seaburg`ai 9. gs. vidū un par to, kāda varēja izskatīties kuršu sēta 10. gs. sākumā.

Uztāsies lasījumos par kokamatniecību

Āraišu arheoloģiskā muzejparka nodaļas vadītāja Agnese Ramata 2011. gada 30. novembrī uzstāsies Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā lasījumos par kokamatniecību ar referātu "9.-10. gadsimta celtniecības veidu un koka priekšmetu atradumi Āraišu ezerpilī. To izmantošana muzejpedagoģiskajās programmās".

Jauni suvenīri un kalendārs

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs sadarbībā ar Latvijas suvenīru veidotāju apvienību *NicePlace* laidis klajā kalendāru 2012. gadam un atklātnes suvenīru līnijā „Latvijas dārgumi”. Kalendārs atspoguļo muzeja krājuma kolekciju daudzveidību. Dizainu veidojusi māksliniece Zane Ernštreite. Suvenīri iegādājami gan LNVM, gan Latvijas grāmatveikalos.

Informācija draugiem.lv, facebook, tviterī un vimeo

Jaunāko informāciju par izstādēm, pasākumiem un norisēm LNVM var uzzināt, sekojot tā profilam draugiem.lv (Latvijas Nacionālais vēstures muzejs), tviterī (LV_vest_muzejs), facebook.com (Latvijas Nacionālais vēstures muzejs). Tāpat sociālajos tīklos var sekot Āraišu arheoloģiskajam muzejparkam: facebook.com - Araisi Lake fortress, tviterī – araisimuseum, flickr.com - Araisi Lake fortress, vimeo - AraisiLake fortress. „Dauderi” tviterī - Dauderi_LNVM, facebook.com – Dauderi Lnm, kā arī draugiem.lv (dauderi.lv)

LR Saeimā tiks atklāta LNVM sagatavota izstāde „Latvieši svešumā”

Izprotot brīvprātīgu un piespiedu migrāciju īpašo lomu Latvijas vēsturē dažādos laikposmos, LNVM Vēstures departaments sagatavojis izstādi par latviešu pārceļošanu ārpus Latvijas no 19. gs. 40. gadiem līdz mūsdienām. Izstādīti LNVM krājumā esošie fotomateriāli, priekšmeti un dokumenti par latviešiem pasaulē no ASV un Brazīlijas līdz Donas stepēm un Sibīrijai. Senākie materiāli par latviešu pārceļošanu jaunajos un jaunākajos laikos LNVM krājumā ir 19. gs. 30.–40. gadu dokumenti par noziedznieku izsūtīšanas kārtību uz Sibīriju un latviešu pārceļošanu uz Dienvidkrieviju.

Vairāk kā 150 000 latviešu ārpus dzīvoja Latvijas teritorija Krievijas impērijā līdz 1. pasaules karam. Apmēram pusmiljons Latvijas iedzīvotāju atstāja dzimteni 1. pasaules kara laikā kā bēgļi un evakuēto uzņēmumu un iestāžu strādnieki. Desmitiem tūkstošu iedzīvotāju bija spiesti pamest Latviju padomju represiju rezultātā un pavadīt daudzus gadus izsūtījumā. Vēl līdz pat 200 000 cilvēku atstāja Latviju, lai bēgtu no padomju okupācijas uz Rietumiem 2. pasaules kara noslēgumā. Skaitļi par izceļotājiem dažādos periodos liecina par migrācijas dziļajām pēdām Latvijas vēsturē.

Izstāde LR Saeimā sagatavota, turpinot Saeimas un muzeja sadarbību vairāku gadu garumā, kas izpaužas, ik gadus veidojot Saeimā divas izstādes, kuru atklāšana tiek pieskaņota valsts svētkiem – 18. novembrim un 4. maijam.

Izstāde LR Saeimas bibliotēkā būs apskatāma no 11. novembra līdz 2012. gada 27. aprīlim.

Izstāde „Latvieši Krievijā”

2. novembrī Jelgavas novada pašvaldības Elejas pagasta pārvaldes Elejas saietā namā tiks atklāta Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstāde "Latvieši Krievijā". Izstāde cikla "Latvieši pasaulē" ietvaros veidota sadarbībā ar Latvijas Nacionālo vēstures muzeju un Latvijas Valsts vēstures arhīvu. Izstādes ekspozīcijā skatāmi materiāli par latviešu izceļošanu uz Krieviju 19.gs. otrajā pusē un 20.gs sākumā.

Izstādes konsultanti, tekstu un komentāru autori ir LNVM Vēstures departamenta pētnieks Toms Ķikuts, kā arī LNB grāmatniecības speciālisti Lilija Limane un Viesturs Zanders. Izstādes kuratore un vizuālās koncepcijas autore ir Velta Knikste, bet datorgrafiku veidojis Gatis Buravcovs.

Baškortostānas zinātniekus konferencē iepazīstinās ar 19. gs. otrās puses latviešu pārceļotāju dzīvesveidu un starpetniskajām attiecībām Ufas gubernā

LNVM Vēstures departamenta pētnieks Toms Ķikuts 15. novembrī piedalīsies zinātniski praktiskajā konferencē „Aktuālie jautājumi vēsturē un etnoloģijā” Ufā. Konference veltīta etnogrāfa R. Janguzina 70 gadu un Baškortostānas Valsts universitātes Baškortostānas vēstures katedras 20 gadu jubilejai.

LNVM pētnieks prezentēs pētījumu par 19. gs. beigās pārceļojušo latviešu zemnieku dzīvesveida īpatnībām un starpetniskajām attiecībām līdz 1. pasaules kara sākumam. Latviešu pārceļotāju viensētu dzīvesveids, atšķirīgās prasmes, sasniegumi lauksaimniecībā un pūles garīgās dzīves organizēšanā nepalika nepamanīts vietējo iedzīvotāju vidū, kā arī šajā laikā tika pozitīvi novērtēti vietējās varas iestādēs.

LNVM krājumā ir vērtīgi fotomateriāli, arī atmiņas un priekšmeti par latviešu pārceļošanas vēsturi 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā. Izprotot latviešu diasporas vēstures nozīmi Latvijas vēstures pilnīgākai izpratnei, muzejs aicina dāvināt priekšmetus, fotogrāfijas un citus materiālus, kas saistīti ar latviešu dzīvi ārpus Latvijas dažādos laika posmos.

Izstāde „Latvieši Krievijā” Kirovas apgabalā

No 1. oktobra Kirovas apgabala Vjatkā (Krievijā) brāļu Vasņecovu vārdā nosauktajā mākslas muzejā skatītājiem ar Latvijas vēstniecības Krievijā atbalstu bija skatāma Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstāde "Latvieši Krievijā". Izstāde cikla "Latvieši pasaulē" ietvaros veidota sadarbībā ar Latvijas Nacionālo Vēstures muzeju un Latvijas Valsts vēstures arhīvu. Izstādes ekspozīcijā skatāmi materiāli par latviešu izceļošanu uz Krieviju 19.gs. otrajā pusē un 20.gs sākumā.

Izstādes konsultanti, tekstu un komentāru autori ir LNVM Vēstures departamenta pētnieks Toms Ķikuts, kā arī LNB grāmatniecības speciālisti Lilija Limane un Viesturs Zanders. Izstādes kuratore un vizuālās koncepcijas autore ir Velta Knikste, bet datorgrafiku veidojis Gatis Buravcovs.

Izstādes apmeklētājiem papildus būs iespēja apskatīt vairāku latviešu gleznotāju mākslas darbus, kas glabājas Kirovas apgabala brāļu Vasņecovu vārdā nosauktā mākslas muzeja fondos. Izstāde „Latvieši Krievijā” Vjatkā bija apskatāma līdz 20. oktobrim.

Latvijas vēstniecība Krievijā plāno šo izstādi parādīt publikai arī citos Krievijas reģionos.

<http://www.mfa.gov.lv/lv/moscow/news/>

Seminārs par holokaustu

25. oktobrī LNVM Konferenču zālē notika Latvijas Izglītības un zinātnes ministrijas un Izraēlas *Yad Vashem* Starptautiskās holokausta tālākizglītības skolas organizēts Latvijas skolotāju holokausta tālākizglītības seminārs.

Cēsu Vēstures un mākslas muzejā LNVM izstāde „Āraišu ezerpils.

Arheoloģiskie izrakumi un atradumi”

Līdz 31. oktobrim Cēsu Vēstures un mākslas muzejā varēja aplūkot LNVM sagatavoto izstādi, kas sniedz ieskatu Latvijas un Ziemeļeiropas mērogā izcila arheoloģiska pieminekļa – Āraišu ezerpils - atklāšanas un izrakumu vēsturē. Izstādē arī pirmo reizi ārpus Nacionālā vēstures muzeja krātuvēm bija iespēja aplūkot unikālas senlietas, kas iegūtas Āraišu ezerpilī arheoloģisko izrakumu laikā.

Arheologi starptautiskā konferencē Lietuvā

Muzeja Arheoloģijas departamenta vadītājs Jānis Ciglis, pētniece Dr. hist. Ingrīda Virse un galvenais glabātājs Ritvars Ritums no 13. līdz 15. oktobrim piedalījās starptautiskā zinātniskā konferencē „Peoples at the Crossroads of Space and time (Footmarks of Societies in Ancient Europe)”. Konferenci organizēja Klaipēdas Universitāte. Tajā piedalījās zinātnieki no sešu valstu (Lietuvas, Latvijas, Igaunijas, Krievijas, Vācijas, Polijas) dažādām institūcijām, tika nolasīti 36 referāti. Jānis Ciglis nolasīja referātu „Density of population in Eastern Latvia in the 1st – 7th centuries based on materials from burial fields”, bet Ritvars Ritums un Dr. hist. Ingrīda Virse uzstājās ar kopīgu referātu „The complex of Settlements and burial sites in Grobiņa, Latvia”, kurā prezentēja jaunākos atklājumus Grobiņas arheoloģiskajā kompleksā. Konferencē nolasītie referāti tiks publicēti.

Informē par jaunatklājumiem Grobiņā

12. oktobrī LNVM Arheoloģijas departamenta pētniece Dr. hist. Ingrīda Virse un galvenais glabātājs Ritvars Ritums piedalījās Latvijas Universitātes Latvijas Vēstures institūta organizētā latviešu – vācu arheologu seminārā, iepazīstinot tā dalībniekus ar jaunatklājumiem Grobiņas arheoloģiskajā kompleksā.

Prezentācija par LNVM izglītojošajām programmām

24. oktobrī notika Jēkabpils novada vēstures skolotāju seminārs. LNVM Muzejpedagoģijas un izstāžu departamenta vadītājas vietniece Astrīda Burbicka tajā stāstīja par muzeja izglītojošajām programmām, kas izstrādātas tieši skolām Latvijas vēstures apguvei un ir labs palīgs vēstures skolotājiem.

Museums & Communities Collaborations Abroad (MCCA) 2011.–2012. gada projektu cikla dalībnieku kolokvijs Vašingtonā, ASV

LNVM un Nacionālā Konstitūcijas centra (Filadelfija, ASV) projekta „Apaļais galds” vadītājs Latvijā Toms Ķikuts 13.–14. oktobrī piedalījās starptautiskā kolokvijā Vašingtonā.

Kopā ar ASV Valsts departamenta un Amerikas Muzeju asociācijas darbiniekiem, muzeju pārstāvji no ASV, Nigērijas, Jordānijas, Kazahstānas un citām valstīm iepazīstināja ar saviem projektiem, apsprieda to ieviešanas gaitu.

T. Ķikuts tikās arī ar projekta vadītāju no partneru institūcijas Filadelfijā, lai apspriestu plānotos skolēnu apmaiņas braucienus, projekta aktivitātes un citus jautājumus. Projekts būs jauna pieredze gan skolēniem, kuri tajā iesaistīsies, gan arī abiem muzejiem. Abu muzeju pārstāvji uzsvēra jaunu starptautiskās sadarbības veidu un sabiedrības līdzdalības nozīmi gan ASV, gan Latvijā. MCCA programmu finansē ASV Valsts departaments un to administrē Amerikas Muzeju asociācija.

Vairāk par projektu <http://www.history-museum.lv/pages/jaunumi/pazinojumi-presei.php>

Projekta „Apaļais galds” dalībnieku pirmā nodarbība

21. oktobrī LNVM notika pirmā skolēnu darba grupas sanāksme Latvijas un ASV projektā „Apaļais galds”. Projekta dalībnieki no skolām Rīgā un Lizumā tikās ar Latvijas Nacionālā vēstures muzeja darbiniekiem, lai uzzinātu vairāk par projekta norisi, noklausījās LU asociētās profesores Baibas Belas ievadlekciju par mutvārdu vēstures interviju metodikas pamatiem, kā arī iepazīnās ar muzeju.

Līdz šā gada beigām tiks organizētas vēl vairākas nodarbības projekta dalībniekiem. Skolēni apgūs fotografēšanas un filmēšanas pamatus un citas prasmes, lai sagatavotos intervijām ar Trešās Atmodas dalībniekiem.

Līdzīgu nodarbību ciklu apmeklē arī skolēni Filadelfijā. Pirmajā nodarbībā projekta dalībnieki noklausījās Filadelfijas Brīvo latviešu biedrības pārstāves stāstījumu par Latviju un latviešiem.

Vairāk par projektu <http://www.history-museum.lv/pages/jaunumi/pazinojumi-presei.php>

Grāmata par lauksaimniecības izstāžu un biedrību medaļām un nozīmēm

Sērijā „Latvijas Nacionālā vēstures muzeja raksti” izdota LNVM Vēstures departamenta Faleristikas un medaļu kolekciju glabātājas Laimas Grīnbergas grāmata „Par centību. Lauksaimniecības izstāžu un biedrību medaļas un nozīmes Latvijas Nacionālā vēstures muzeja kolekcijā”.

Izdevuma kataloga daļā apkopotas 347 Latvijas Nacionālā vēstures muzeja medaļu un faleristikas krājuma vienības - zemkopības un lauksaimniecības biedrību, putnkopības un dārzkopības biedrību, valsts, gubernu un vietēja rakstura lauksaimniecības izstāžu medaļas, žetoni un nozīmes. Tās aptver laika posmu no 18. gs. beigām līdz 1940. gadam.

Grāmatā analizēti Krievijas, Baltijas gubernu un Latvijas Republikas lauksaimniecības izstāžu un biedrību attīstības procesi un arī to apbalvojumu medaļu izveidošanās vēsture. Darbs bagātīgi papildināts ar pielikumiem un foto attēliem no LNVM Vēstures departamenta foto materiālu kolekcijām un materiāliem no Latvijas Valsts vēstures arhīva. Publikāciju atbalstījis Valsts Kultūrkapitāla fonds. Vairāk par izdevumu <http://www.history-museum.lv/pages/jaunami/pazinojumi-presei.php>

Jauno izdevumu iespējams iegādāties Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā, Rīgas pils 3. stāvā.

Talkas Āraišu arheoloģiskajā muzejparkā

15. un 21. oktobrī muzejparkā notika jau par tradīciju kļuvušās rudens talkas. Tajā piedalījās Drabešu internātpamatskolas skolēni un A/S *Swedbank* Mācību centra darbinieki.

Skolēni sakopa teritoriju, kur atrodas akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijas un viduslaiku drupu nogāzes. Pēc talkas tika vārīta zupa un smaržīgā piparmētru tēja, bērni bija gandarīti par paveikto.

Savukārt 21. oktobra talkā seši *Swedbank* mācību centra darbinieki ķērās pie Āraišu ezerpils teritorijas sakopšanas. Ikdienā viņi veido dažādus mācību projektus un organizē mācības *Swedbank* darbiniekiem, bet reizi gadā tiekas komandas stiprināšanas pasākumā, kuram ir pievienotā vērtība Latvijas sabiedrībai. Viena no aktivitātēm, ko *Swedbank* atbalsta, ir tīra un sakopta vide.

Komandas pasākumam paredzētos naudas līdzekļus *Swedbank* mācību centra darbinieki ieguldīja noderīgos darba instrumentos, un uzdāvināja tos Āraišu muzejparkam, lai palīdzētu uzturēt tīru un sakārtotu vēsturiski nozīmīgu vietu.

Salaspils Laukskolas kapulauka inventārs izstādē Mosgordas (*Moesgård*) muzejā Dānijā

Ar diviem unikāliem kapu piedevu komplektiem no Salaspils Laukskolas kapulauka, kuru senlietas atspoguļojas skandināvu (vikingu) un lībiešu kultūras mijiedarbība, LNVM piedalās vikingu materiālās kultūras atspoguļošanā izstādē „Septiņi vikings” Dānijā, Mosgordas muzejā. Oktobra beigās izstāde tika slēgta muzeja ekspozīcijas maiņas dēļ, bet 2012. gada janvārī to atkal atvērs. Tā būs aplūkojama līdz 2012. gada aprīlim. Vairāk par izstādi: www.moesmus.dk/da/udstillinger/vikingemuseet

Etnogrāfe starptautiskā konferencē par tekstilu

21. un 22. oktobrī Latvijas Mākslas akadēmijas Tekstilmākslas katedras 50 gadu jubilejas projekta TEKSTILS LV ietvaros notika starptautiska konference „Tekstils – smalkais stils”. Sadaļā Amatniecība un etnogrāfija referātu „Etnogrāfiskais tekstils *Smalkā stila* kontekstā” nolasīja LNVM Vēstures departamenta Etnogrāfijas nodaļas vadītāja Ilze Ziņģīte.

Gan stāstījums, gan attēlu prezentācija balstīti uz Latvijas Nacionālā vēstures muzeja krājuma materiāliem.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja un Latvijas Mākslas akadēmijas Tekstilmākslas nodaļas sadarbība mērāma daudzu gadu garumā. Tekstilmākslas nodaļas 1. kursa studentiem viena no kompozīcijas programmas sadaļām ir iepazīšanās ar LNVM Etnogrāfijas nodaļas kolekcijām. Rezultātā vairāku paaudžu latviešu tekstilmākslinieku darbos vērojamas radošas izpausmes, kas balstītas tautas mākslā gūtajos impulsos.

Top Ziemeļlatgales novada 19. gs. 1. puses tautastērpa atdarinājums

26. un 27. oktobrī Balvos notika starptautiska konference „Ziemeļlatgales lasījumi I” ar devīzi „Pērle mūsu pulciņā”. Tā veltīta Ziemeļlatgales tautastērpa izpētei.

LNVM Vēstures departamenta Etnogrāfijas nodaļas vadītāja Ilze Ziņģīte konferencē nolasīja referātu „Ziemeļlatgales baltais tērps – starp mītu un patiesību”. Stāstījumā tika akcentēta šī tērpa savdabība, pamatojoties uz Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā saglabātajām liecībām. Jau ilgāku laiku Balvu novada muzejā norit darbs pie projekta „Abrenes tērpa atdzimšanas meistardarbnīcas” ar mērķi izveidot atdarinājumu - Ziemeļlatgales novada 19. gs. 1. puses tautastērpu muzeja ekspozīcijai. Tērpa izpēti, zinātnisko rekonstrukciju un atdarinājumu gatavošanu Balvu novada muzeja projekta darba grupa veic, konsultējoties ar Latvijas Nacionālā vēstures muzeja speciālistiem.

Svētdienas cikls „Tikšanās pilī”

Turpinot pavasarī iesākto ciklu, divas reizes mēnesī Latvijas Nacionālajā vēstures muzejā svētdienās notiek pasākums „Tikšanās pilī”. Tā ietvaros muzeja speciālisti stāsta par dažādām tēmām, skatot arheoloģijas un etnogrāfijas, numismātikas un vēstures pētniecības problemātiku.

30. oktobrī par arheoloģisko liecību nozīmi 14.-18. gs. iedzīvotāju garīgās dzīves norišu izpētē Latvijā interesentiem stāstīja LNVM Arheoloģijas departamenta pētnieks, Dr. hist. Vitolds Muižnieks.

piedāvājumi

Skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm

Latvijas Nacionālais vēstures muzejs skolām, bibliotēkām, sabiedriskām iestādēm piedāvā šādas ceļojošās izstādes:

- „Valsts, zeme, tauta”
- „Latvija Brīvības cīņu laikā. 1918. – 1921.”
- „Baltijas brīvības ceļš”
- „Patiesība par Lielvārdes jostu?”
- „Rīgas naudai - 800”

Ceļojošo izstāžu eksponēšanas maksa par 1 dienu – 3 Ls.

Sākumskolas audzēkņu grupām

VIETA: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā

- „**Mana mīlākā rotaļlieta**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni uzzina, ar kādām rotaļlietām bērni spēlējās pirms 10, 100 un 1000 gadiem);
- „**Kā dzīvoja senie ļaudis**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar seno cilvēku dzīvesveidu akmens, bronzas un dzelzs laikmetā);
- „**Ceļojums laikā no ledus laikmeta līdz 19. gs.**” (programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar cilvēku dzīvi akmens, bronzas un dzelzs laikmetā un latviešu tradicionālo kultūru un dzīvesveidu 19. gs.);
- „**Kā Pastariņam skolā gāja**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni uzzina, kā mācījās zemnieku bērni 19. gs.);
- „**Ābece – mana pirmā mācību grāmata**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar pirmajām latviešu ābecēm);
- „**Ciemos pie zemnieka un muižnieka**” (muzejpedagoģiskā programma, kura iepazīstina ar zemnieku un muižnieku dzīvesveidu 19. gs.);
- „**Latviešu gadskārta**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni var iepazīties ar latviešu gadskārtas svētkiem, ticējumiem);
- „**Mana Latvija**” (muzejpedagoģiskā programma, kurā skolēni uzzina par Latvijas Republikas dzimšanas dienu un Lāčplēša dienu).

Pamatskolas un vidusskolas audzēkņu grupām:

VIETA: LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS, Pils laukumā 3, Rīgas pils 3. stāvā.

- „**Latvijas senvēsture**” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „**Latvija viduslaikos**” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.
- „**Viduslaiku bruņinieki**” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar Rīgas pils vēsturi, bruņinieku ieročiem, dzīvesveidu. Skolēniem ir iespēja iejusties nelielā bruņinieku svētku ainā, izmantojot viduslaiku tērpu un apbruņojuma atdarinājumus) P/sk.;

- „Viduslaiku pilsēta – Rīga” (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „Senā skola un rakstība” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar to, kā bērni mācījās skolā 19. gs.); P/sk.
- „Ornaments, zīme, simbols Latvijā” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- „Apģērbs gadsimtu gaitā Latvijas teritorijā” (no akmens laikmeta līdz 19. gs. beigām) (tematiskā ekskursija pamatekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „Rotaslietu attīstība Latvijā līdz 17. gs.” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- „Kurzemes un Zemgales hercogiste hercoga Jēkaba valdīšanas laikā” (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „Tautastērpi Latvijas novados” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- „Zemnieku un muižnieku dzīvesveids 18. – 20. gs. sāk.” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „Mode un uzvedības kultūra 17. – 20. gs” (muzejpedagoģiskā programma, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „Sakrālā arhitektūra un māksla 14. – 18./19. gs. mijā” (muzejpedagoģiskā programma vidusskolas klasēm, darba lapas) V/sk.;
- „Jugendstila interjers, rotas, aksesuāri” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) V/sk.
- „Naudas vēsture Latvijā” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā) P/sk., V/sk.;
- „Heraldika un ģerboņu vēsture Latvijā” (muzejpedagoģiskā programma, kuras laikā skolēni iepazīstas ar heraldikas principiem, ģerboņu vēsturi Latvijā, Latvijas Republikas ģerboņa izveidi, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „Latvijas Republika. 1918. – 1940. g.” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;
- „Latvijas valstiskās neatkarības zaudēšana” (tematiskā ekskursija ekspozīcijā, darba lapas) P/sk., V/sk.;

Informācija, ekskursiju un muzejpedagoģisko programmu pieteikšana:

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS

Pils laukums 3 (Rīgas pili, 3. stāvā); tālrunis: 67221357.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

LNVM nodaļa „DAUDERI”

Sarkandaugavas iela 30, Rīga, LV- 1005; tālrunis: 67392229.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

LNVM nodaļa ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKAIS MUZEJPARKS

Āraiši, Amatas novads, LV 4140; tālrunis: 64107080.

Darba laiks: pirmdien - piektdien no 8.30 līdz 17.00.

pamatinformācija

LATVIJAS NACIONĀLAIS VĒSTURES MUZEJS (LNVM)

ir trešais vecākais muzejs Latvijā un vienīgais Latvijas vēstures muzejs pasaulē. Kopš dibināšanas 1869. gadā, LNVM ir kļuvis par lielāko latviešu tautas muzejisko vērtību krātuvi - tā kolekcijās ir vairāk nekā miljons priekšmetu: arheoloģiskajos izrakumos iegūtas senlietas, rotu un monētu depozi, tautastērpi, tradicionālie darbarīki, tautas lietišķās mākslas darinājumi, sadzīves priekšmeti, fotogrāfijas, dokumenti, kartes, gravīras, gleznas u. c. Latvijas vēstures liecības. Muzeja misija ir Latvijas valsts un tautas interesēs vākt, saglabāt, pētīt un popularizēt Latvijas un pasaules garīgās un materiālās kultūras liecības no visnenākajiem laikiem līdz mūsdienām, kam ir arheoloģijas, etnogrāfijas, numismātikas, vēstures vai mākslas vēstures nozīme. LNVM īsteno izstāžu darbību Latvijā un ārvalstīs, veic pētniecisko darbību, organizē konferences un seminārus, sadarbojas ar Latvijas skolām, iestādēm, izdod rakstu krājumus un citas publikācijas.

Latvijas Nacionālā vēstures muzeja nodaļas ir Āraišu arheoloģiskais muzejparks un „Dauderi”.

ĀRAIŠU ARHEOLOĢISKO MUZEJPARKU

veido 9.-10. gs. latgaļu nocietināta dzīves vieta – ezerpils (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis) un tās rekonstrukcija, 14.-17. gs. viduslaiku pilsdrupas (valsts nozīmes arheoloģijas piemineklis), un teritorija ar akmens un bronzas laikmeta mājokļu rekonstrukcijām, kuri izvietoti 12 ha lielā teritorijā Āraišu ezera krastā netālu no Cēsīm. Kopš 20. gs. 90. gadu sākuma to attīstīja kā Baltijā pirmo brīvdabas arheoloģisko muzeju. Citu līdzīgu muzeju vidū Eiropā Āraišu arheoloģiskais muzejparks izceļas ar unikāliem arheoloģiskiem atradumiem, rekonstrukcijas atrašanos oriģinālā vidē un Vidzemei raksturīgo, labi saglabājušos kultūrvēsturisko ainavu, kas pozitīvi kontrastē ar mūsdienu urbāno vidi.

„DAUDERI”

izvietoti vēsturiskā ēkā Sarkandaugavā - bijušā "Waldschlössen" īpašnieka Ādolfa fon Bingnera ģimenes villā. Jau laikabiedri to atzinuši par vienu no glītākajām Rīgas privātmājām. No 1937. līdz 1940. gadam tā kalpoja par Valsts un Ministru prezidenta Kārļa Ulmaņa vasaras rezidenci.

Pateicoties trimdas mecenāta un kolekcionāra Gaida Graudiņa ieinteresētībai, 1990. gadā tika izveidots Latvijas Kultūras muzejs „Dauderi”.

2010. gadā muzejs kļuva par LNVM nodaļu.

„Dauderi” piedāvā ne vien izstādes, bet arī izīrē telpas un brīvdabas teritoriju dažāda rakstura pasākumiem.

© Latvijas Nacionālais vēstures muzejs, 2011